

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petít-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 95.

V Ljubljani, v sredo 25. aprila 1888.

Letnik XVI.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 24. aprila.

Budgetna razprava.

(Osmi in deveti dan.)

V današnji seji oglašil se je pri notranjem ministertvu glasoviti Knotz, ki je po svoji stari navadi psoval vlado in cesarskega namestnika na Češkem. Ponavljal je svoja stara očitanja, da hočejo na severu češko, na jugu pa slovensko kraljestvo, samo židovskega časnikarja Grafa, ki ga je prejšnja leta tako navadno obiral, smo letos pogrešali v njegovem govoru. Tudi levica se ga je naveličala in čulo se je tudi tam le malo pohvale.

Odgovarjal mu je mladočeški poslanec dr. Herold, ki je skušal popraviti, kar je bil Gregr s svojim koketovanjem z levico zagrešil.

Ministerskemu predsedniku se je vse to tako malo vredno zdelo, da ni sam odgovarjal, ampak odgovor prepustil vladnemu zastopniku Erbu, v znamenje, da celi tej stvari ne prišteva nobenega političnega pomena.

Od včera do danes se je zopet veliko govornikov vpisalo in ne vé se še, bo li poslanec Pfeifer prišel danes na vrsto ali ne, dasiravno je včeraj mislil, da bode govoril kot drugi govornik in prišel na vrsto še le popoldne.

Govor poslanca Šukljeja

v državnem zboru dné 19. aprila 1888.

(Dalje.)

Pridemo k vprašanju o šolnini. Tú se je gosp. poslancu enaka pripetila kakor pri hranilničnih posojilih. Graja namreč šolnino, ono napravo, s katero se je sedanji naučni minister na veke poslavil in ki je s številkami izražena v računskih zaključkih. Ne bi ugovarjal, ko bi bil črtan ves postavek in še kaj družega zraven, ali treba se je še na nekaj ozirati. Pregledal je, da so prej tudi plačevali šolnino in

da je bila dotična svota vpisana v budgetu pri „naučnem ministertvu“, in sicer pod naslovom „gimnazije in realke“. Teh 573.000 hoče torej črtati, primanjkljaj pa proti proračunu v znesku 308.000 za gimnazije in 71.000 za realke hoče pustiti.

Dovolj sem dokazal, da kritika centralnih računskih zaključkov ni utemeljena, da zaslužijo naše zaupanje, in še enkrat povdarjam, da ne morem razumeti postopanja opozicije proti tem računskim zaključkom. Nevarno je, vsako leto slikati položaj države, njene finance s prečnimi barvami, domišljiji poslušalcev predstavljati primanjkljaj v strašni višini, s zavestjo sklicevati se na prihodnost, konečno pa na jako neprijeten način spoznati nesresnico.

Priznam, da je gospod poslanec pl. Plener v tem oziru mnogo zmernejši od marsikaterega svojih tovarišev. Le jeden vzgled. G. poslanec dr. Menger je leta 1886 — mislim, da je bilo v seji dné 20. marca — mej glasno pohvalo svojih pristašev skušal dokazati, da primanjkljaj za leto 1886 ne bo znesel okroglih 9 milijonov, kakor je bilo v proračunu, marveč še enkrat, morda trikrat več; in računski zaključek, ki sem ga dovolj zagovarjal, dokazuje, da ni bilo primanjkljaja v znesku okroglih 9 milijonov, da sploh ni bilo primanjkljaja, marveč da je bil prebitok v znesku 2,773.000 gld. (Čujte! čujte! na desnici.)

O upravnem primanjkljaju ne bom govoril. To prepustim gospodu poročevalcu in opustim nekoje ugovore, ki bi jih lahko navel in ki se celó opirajo na teorijo poslanca pl. Plenerja. Strinjam se s številkami in pridem do sklepa, da znaša letošnji upravni primanjkljaj 4 1/2 milijona in je manjši v primeri z lanskim za okroglih 987.000 gld., to je pač znamenje zboljšanja; ker pa smo s svojimi dohodki zaostali za 4 1/2 milijona, to že kaže, v kako trnjevem položaji so še naše finance. Ali pa so opravičene posledice, katere častita opozicija izvaja iz te resnice? Velika je zgovornost, lepi so darovi in bistrournost, s katerimi se more ponašati gospod poslanec pl. Plener, ali ene težave ne bo nikdar premagal, ene pečine nikdar prekoračil, on namreč ne bo nikdar

mogel izbrisati iz spomina, da je njegova stranka desetletja imela v rokah avstrijske finance, in da se ji je ponujala najlepša priložnost, praktično dokazati, kaj je zdrava finančna politika, a ta dokaz ostala nam je dolžna. (Prav res! na desnici.) Tú mi pride na misel, kar nočem preiti, akoravno ne spada k stvari, vprašal bi namreč rad nekaj gosp. dr. Grégra. Poslanec dr. Grégr je v svojem zeló vspešnem govoru grajal tudi prakso konfiskacij in obsojal objektivno postopanje. Stvarno mu popolnoma pritrdim, jaz sam še nisem slekel vsega časnikarja in vedno mislim, da se objektivno postopanje nikakor ne strinja z načeli tiskovne prostosti, ki je zajamčena v državnih temeljnih postavah. Vendar bi vprašal poslanca Grégra, ali po njegovih mislih vredniki težje prenašajo 311 konfiskacij, ki so jih „Národní Listy“ doživeli pod ministrom Pražákom, kakor le 150 konfiskacij pod prejšnjo vlado s priklado porotnih obravnjav, mesečne ali letne ječe in s tisoči goldinarjev izgube na kaveiji? (Prav res! na desnici.) Pustim to opazko in rečem dalje: Ne gledé na vse prikazni vašega zistema navdal bi že spomin na vaše finančno gospodarstvo avstrijskega davkoplačevalca z lahkim strahom, da se morda povrne vaše strankarsko gospodarstvo. (Dobro! dobro! na desnici.)

Poslanec pl. Plener me sili, da dokažem. Res je, da se častita opozicija v zbornici in zunaj zbornice, posebno v listih z neko samozavestjo sklicuje na one prebitke v dóbi od leta 1868 do 1872. Letos se o tem sicer ni govorilo, ker smo sploh malo slišali o budgetu. Ti prebitki, ti so Ahilev ščit, kateri se nam vedno kažejo, ako hočemo ozreti se na njihovo finančno politiko. Lansko leto ga je poslanec Tomaszczuk pokazal našim očem v polni svetlobi in je rekel v seji dné 29. aprila m. l. po besedi (číta):

„Ako primerjamo konečne izide računskih zaključkov, prepričamo se, da leta 1869 do 1872 niso imela primanjkljaja (Čujte! na levici.), marveč je znesel prebitok dohodkov nad stroške 71 milijonov goldinarjev. V teh 71 milijonih je tudi — to moram takoj opomniti — onih 23 milijonov, ki so se stekli

LISTEK.

Prevara.

(Dogodba iz lovškega življenja, zapisal y.)

Pri nas ima svoj sedež glavna županija, ali bolje rečeno pisarna glavne županije je pri nas. Navadno je sicer, kjer župan stanuje, da tam je tudi pisarna. Pri nas pa ni tako, župan stanuje eno uro daleč v stran. V pisarni pa se mučita — ne ravno v potu svojega obraza — županova podložnika: občinski tajnik in sluga. Ljudje, ki imajo kaj pri županu opraviti, pridejo le v županijo, ali njeno pisarno, tú se jim že vse preskrbi.

So pa gotovi dnevi, ko primahajo prav častljivo naš oče župan v pisarno, tú v svesti si svoje sodnijske oblasti razsojujejo med različnimi strankami, ne sicer vselej z modrostjo kralja Salomona, pa vendar tako, da se prepri vsaj za silo poravnajo.

Kedar pa so opravila občne važnosti, skličejo se tudi srenjski očetje v pisarno k posvetovanju in takrat priromajo odborniki z vseh štirih vetrov, ve-

činoma uro, ali še več daleč. Naša županija ne obsega samo prostrane fare, celó (dve) veliki vasi sosedne župnije imate pri nas župana. Tako skrbni očetje zgubé skoraj celi dan, kedar pride določeni čas. In zakaj bi tudi ne? Čast občinskega odbornika, ali celó županovega svetovalca ni kar si bodi! Da pa tudi zastonj ni, ne pozabijo očetje v svoji občni skrbi sami sebe. Zakaj pa imajo odločilen glas pri posvetovanju? Če si tudi pot in trud nekoliko zaračunijo, kedo se bo temu čudil? Saj je tudi prav malo. Le bori goldinar se izplača tistemu, ki je izvoljen za tri leta, da mu je občni blagor pri sroci in ima tudi toliko dobre volje, priti k seji, kedar je klican.

In debata se vname takrat obširna, temeljita, glasna, celó preveč glasna. Od devete do ene ure je pa tudi časa dovolj, da vsak lahko pové, kaj mu ravno srce teži. Ko je stvar v pisarni končana, je že tudi preskrbljeno, da se potem vrsti: „utile cum dulci“. Precej zraven je namreč dobra gostilna, kjer se ni potreba posebno truditi, da se tisti zasluženi goldinar spravi med svet.

Ravno tú se včasih še debata nadaljuje. Kolikor glav, toliko misli, pravi pregovor. Če tudi so

naši očetje prebrisane glave, vendar se jim vselej ne posreči nasprotno mnenje ovreči in slehernega prepričati: le jaz imam prav. Takrat so tudi naši očetje popolnoma na svojem mestu. Le pustiti jih moraš, da sami med seboj vojsko končajo. Ko bi kateri nepoklican hotel posredovati, kmalu bi jo skupil.

To je enkrat poskusil naš g. Matija. Dva očeta sta se še vedno prepirala. Eden trdi, da tú v mapi je pot na tej strani zapisana, drugi hoče vedeti, da kar ljudje pomnijo, so le po tej stezi hodili. Gosp. Matija dá enemu prav, in hoče razloge navesti, da bi nasprotnika prepričal. Pa veste kak odgovor je dobil od istega, kateremu je prav dal? Ravno tak, kakor oni kapelan blizo Vrhnike, ko je hotel moža pomiriti, ki je ravno svojo ženo pretepeval. — Pa da me bodete bolje umeli, hočem to dogodbico povedati.

Torej g. kapelan šel je enkrat od sv. obhajila domov. Potoma pride do samotne hiše, iz katere sliši glasen vek in ropot. Zdelo se mu je, da tú nekdo nalaga drugemu nekaj na pleča, s čemur pa eden ni nič kaj zadovoljen. Ker je bilo ravno v fari, kjer je on služboval, misli si duhovnik, da je

iz likvidacije aktivnih ostankov države centralne blagajnice. In če odštejete teh 23 milijonov od onih 71, vedno še ostane 48 milijonov tekočega dohodka.“

Kaki so ti direktni prebitki? Gospodu poslancu dr. pl. Plenerju niso po godu prebitki iz skupička državnega premoženja. Ko ste vi imeli v rokah finančno upravo, pričeli ste finančno politiko z dvema velikima naredbama, ki se morete opravičevati le s skrajno silo države. Ena je bila znižanje obresti državnih dolgov, zakrito z davčno obliko — o tej nevarni stvari ne bom govoril niti besedice — druga je bila izvanredno pogostna prodaja državnih posestev. O značaji take naredbe navedem sodbo izvrstnega nemškega narodnega ekonomista. Sedbo, katero je izrekel Schäffle v svoji znameniti razpravi „Zur Theorie der Deckung des Staatsbedarfes“ o prodaji državnih posestev v pokritje primanjkljajev. On pravi (čita):

„Finančna politika si olajša svojo nalogo le za trenotek za ceno trajno težjega boja proti davčnim močem, ki se npirajo večjim bremenom.“

Čutimo, gospôda moja, da več nimamo državnih posestev, da so bila, kakor je nedavno rekel gosp. poslanec dr. Steinwender, pod nič prodana. In veste li, v katerem obsegu ste porabili ta izvanredna naravna sredstva? Računski zaključki dokažejo za l. 1868. iz prodaje nepremičnih državnih posestev 15 milijonov (Čujte! na desnici), za 1869. leto 8.659.000 gl., za 1870. leto 12.329.000 gl., za 1871. leto 9.393.000 gl., za 1872. leto 1.525.000 gl. Če torej trdite, da ste imeli 48 milijonov prebitka, je pač jasno, da ste dobili 47 milijonov iz skupička državnih posestev. (Prav res! na desnici.) Ta prebitek se razkadi v dim in sopar, če si ga bližje ogledamo. (Prav res! in dobro! na desnici.) In dalje, ali je naš rod tako kratkega življenja in slabega spomina, da bi mu bila že popolnoma iz spomina dôba tako zvanega narodnogospodarskega napredka? Oni narodnogospodarski čarovniški ples z divjimi orgijami, ki v Evropi po francoskem regentstvu nima primere, ona gospodarska Valpurgina noč je izražena v naših proračunih, še bolj pa v kolonah številka vaših računskih zaključkov. Gospod poslanec dr. pl. Plener se je čemeril, da je prodaja tabaka l. 1885. dala precej večjo svoto. Naj vzame v roko računski zaključek za l. 1872.; umevno je, da je za časa „gründerjev“ dohodninski davek znašal nepričakovano večje dohodke, da so poskočili skoraj vsi indirektni davki ter kolki, takse in pristojbine od pravnih poslov nesli neverjetne svote. L. 1872. je bil dohodninski davek višje proračunjen za 2½ milijona; vendar je bil vspeh večji v primeri s proračunom za 4.334.000 gl.; pri kolkih je bil proračun zvišan za 1 milijon, vspeh je bil večji za 916.000 gl.; pri taksah in pristojbinah so — ponosni na ugodni vspeh prejšnjega leta — zvišali proračun za 3-3 milijona, in izid, gospôda moja, kaže velikansko večjo svoto 14.351.000 gl. Ob času, ko je takorekoč denar ležal na cesti, in je bilo treba le pripogniti se zanj, ni bila nobena umetnost biti finančni minister in vsaj na vitez s takimi dohodki odpraviti primanjkljaj. Ni dobro sklicavati se na take prebitke, ker se vam lahko očita, da ste ravno vi s svojo strankarsko politiko zakrivali in uprizorili ono žalostno in neredno gospodarstvo. Očitaneje še

njegova dolžnost posredovati. Stopi torej v hišo in tu zapazi primitivno domačo veselico. Mož namreč udriha s polenom po ženi, ona pa se brani, joka in zmerja svojo zakonsko polovico, da tega ni zaslužila.

Koncert v hiši je prenehal, ko se obličje domačega gospoda pokaže pri odprtih durih. Ko pa gospod kapelan možu prigovarja, naj vendar tako neusmiljeno ne ravnaj s svojo ženo, odreže se ona g. kapelanu: „Kaj pa njim mar, če moj mož svoj snop mlati?“

„A tako?“ pravi duhovnik, „torej Tone pa le udri!“ Od takrat se pa tudi gospod nikoli več ni vtikal v enake prepire.

Isto je skušil tudi naš g. Matija, ko je hotel srenjska odbornika pomiriti. Prav nič se ni prikupil onemu, kateremu je pravico prisodil. Mesto zahvale dobil je zasoljen odgovor: „Vejo kaj, gospod! če so oni tudi več študirali, kakor midva oba skupaj, vendar nimajo polovice toliko praktične skušnje, kakor tisti od naju, ki najmanj razume.“

Mož je bil razžaljen, da mu drugi pomaga, ker je sam čutil v sebi toliko moči, da bi nasprotnika prepričal.

ni ravno tako napačno, ako jemljemo v poštev tesno spojenje zastopnikov velikega kapitala in tedanjega parlamenta. Tako je n. pr. tedaj imela Nižja Avstrijska 18 zastopnikov v tej zbornici, in vsi so sedeli na oni (levi) strani. Ti gospodje so si razdelili nič manj nego 38 mest upravnih svetovalcev. (Čujte! čujte! na desnici.) (Dalje prih.)

„Matica Slovenska“

Tajnikovo letno poročilo o delovanju odborovem v dôbi od 1. aprila 1887. do 31. marca 1888. l.

(Konec.)

Posebej veljá gledé udov sledeče: Napredovali so v zadnji dôbi močno: Zagreb, Gorica, Slovenski Gradec, Pazin, Dolina in Št. Peter pri Gorici; neznačajno večina dekanij ljubljanske in lavantinske, deloma tudi ostalih škofij; jednake so ostale večinoma vse goriške, tržaške in krške, deloma pa tudi ljubljanske in lavantinske dekanije; močno nazadovala sta samo Št. Lenart v Slov. Goricah in Pliberk.

Tudi na zunaj se je naša „Matica“ v zadnji dôbi v primeri s predzadnjo vsaj toli živahno, ako ne še živahneje gibala in razvijala, bodisi že pri različnih slovenskih, bodisi tudi pri slovanskih slavnostnih prilikah, bodisi v veselih, bodisi v žalostnih slučajih. Vselej je bilo odboru do tega, da „Matica“ pri taceh prilikah ne zaostaja za drugimi narodnimi društvi, da primerljivo in dostojno izraža svoja čutila in da se častno odzivilja svoji nalogi in dolžnosti. — Kar se pred vsem tiče slovenskih slavnostnih momentov, došlo je našemu društvu večje število častnih vabil, na katera je odbor ali pismeno, ali brzojavno, ako se mu je zdelo pa prilično, tudi osebno, po posebnih deputacijah odgovarjal. Omenjene naj bodo le večje slavnosti, ker bi bilo preobširno naštevati vse. 3. julija 1887 praznoval je zavedni slovenski svet častni spomin matičinega ustanovnika in prvega večletnega predsednika dr. L. Toman. Slovesnega odkritja spominske plošče in ž njim združenih slavnostnih momentov vdeležila se je naša „Matica“ po mnogobrojnih odbornikih, društvenikih, pred vsem pa po svojem drugem podpredsedniku, ki je v svojem slavnostnem govoru jako jasno slikal pomembo slavljencevo za naše društvo. Ko so 15. avgusta idrijski sorojaki praznovali spomin svojega in sploh slovenskega Maecenata, škofa Antona Alojzija Wolfa, omenil je društveni odbornik dr. Poklukar, v ta namen naprošen, tudi matičine čestitke. Zlatomašniku in soodborniku, nevstrašenemu prvoboritelju koroških Slovencev, sedaj že pokojnemu Andreju Einspielerju, čestitala je „Matica“ lani 21. avgusta pismeno po svojem predsedniku, osebno in ustno pa po odborniku Kržiči. Slavnostne sedemdesetletnice svojega častnega člana in neutrudljivega sotrudnika, župnika Dav. Trstenjaka, vdeležila se je „Matica“ 4. septembra v Starem trgu pri Slov. Gradcu osebno čestitajoča po svojem odborniku prof. Pleteršniku in poslala vrhu tega še pismeno čestitko. Ko je občinsko upraviteljstvo v Makarski naznanilo 20. maja tužno vest o smrti svojega rojaka, poslanca in pisatelja Pavlinoviča, izrazila mu je „Matica“ brzojavno svoje sožalje. Isto tako spomnila se je sestre svoje, „Matice Srbske“,

G. Matija pa je rekel: „Bene, basta! Pa se sama lasajta!“

Od tistega dné šel je v družbo gg. srenjskih očetov še le takrat, ko so v gostilni le noži in vilice po krožnikih ropotali in drugih glasov ni bilo več čuti.

Tudi pri zadnji seji počakali smo nepoklicani, da se je debata v gostilni skončala. Ko je že vino malo poplaknilo in poravnalo vse zapreke in ostrine po grlu odbornikom, šli smo tudi mi v njih družbo. Prav prijetno je nekaj časa posedeti med njimi. Človek se ravno od kmeta kaj nauči. Slišiš v razgovoru tako dovtipna vprašanja, šaljive odgovore in zbadljive kratke opombe, da bi jih zastoj iskal v tiskani knjigi.

Da je bil med srenjskimi odborniki tudi gosp. nadlogar, je naravno. Imela je namreč graščina toliko posestva v naši srenji, da so ji prisodili zastopnika. Tako je bil g. nadlogar brez kake volitve že srenjski odbornik. Tudi za županovega svetovalca je bil izvoljen, pa ne za prvega. Mož se je rodil tam na Češkem, pri nas pa vedno več domačin veljá, kakor tujec. Zato je bil on še le tretji ali četrti mož v srenjskem odboru. (Dalje prih.)

povodom smrti njenega bivšega predsednika, dr. Gjurata Natoševiča, dné 26. julija v Novem Sadu umrlega. Dné 16. novembra preminul je tu v Ljubljani skriptor Fran Levstik, matični prvi tajnik, mnogoletni sotrudnik, izboren kritik, slovnicař in pesnik. Njegovega častnega pogreba so se matičariji jako mnogobrojno vdeležili in društvo je položilo na njegovo rakev venec. „Matica“ žaluje za svojim mnogoletnim odbornikom, kateremu je malo popreje čestitala k njegovi zlati maši čilemu in krepkemu. 16. januarija 1888 umrl je namreč v Celovci zlatomašnik Andr. Einspieler, pri čegar pogrebu je bila „Matica“, poklonivša pokojniku venec s primernim napisom, zastopana po prof. dr. Sketu. Društveni dejanski pokrovitelj, prvi podpornik in ustanovnik prevzvišeni biskup dr. Josip Jurij Strossmayer, komur je „Matica“ o raznih drugih prilikah (škofovska petindvajsetletnica), sedemdesetletnica, zgradba djakovske prestolnice) z drugimi narodnimi društvi primerno čestitala, praznoval je letos 16. februarija, oz. 19. marca svojo zlato mašo v Djakovem. V ta namen je naprosil odbor svojega sočlana dr. Tavčarja, da v Djakovem naše društvo zastopa in v njegovem imenu slavljence čestita. 9. marca t. l. praznovala je „Umelecka beseda“ v Pragi, s katero je „Matica“ že nad dvajset let v dejanski zvezi, svojo petindvajsetletnico; „Matica“ jo je pri tej priliki pismenim potom simpatično pozdravila.

Vsled trudoljubivega prizadevanja g. Navratila ima se Kopitarjeva zadeva za Slovenstvo še tekom letošnjega leta častno rešiti. Pokojniku je odmenjen na osrednjem dunajskem grobju prostor med odličnjaki. Stroški za prekop in prenos ne bodo visoki. Tudi znani Fesslovi spomenik z latinskim napisom sme ostati; treba ga bo le nekoliko popraviti, ker je precej poškodovan. Stroški ne utegnejo biti veliki in se bodo dali dobiti. Odsek je na podlagi teh ugodnih pojasnil soglasno sklenil, nasvetu g. Navratila pritrčiti.

Tudi v zadnji dôbi „Matici“ in njenim društvenikom neizprosna smrt ni prizanašala, da, posezala je morebiti v matičine kroge še občutljiveje, kakor v predzadnji dôbi. Razven mnogobrojnih letnikov, med njimi že zgoraj omenjeni Fran Levstik, naj bosta tu omenjena poverjenika dekana L. Ferčnik, † v Žabnicah 20. decembra 1887 in Jan. Toman, † 7. januarija 1888 v Moravčah; odbornik in ustanovnik A. Einspieler, † 16. januarija 1888 v Celovci; ustanovniki: J. Pleiweis, † 14. avgusta 1887 v Kranji; Drag. Ripšl, † 4. novembra 1887 v Vidmu; J. Volčič, † 14. decembra v Šmarjeti pri Novem mestu; R. Millitz, † 21. februarija v Ljubljani; dr. V. Zarnik, † 30. marca v Ljubljani in dr. I. Mally, † aprila v Kranji. Bodi od strani našega društva vsem pokojnikom zadnje dôbe blag spomin!

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. aprila.

Notranje dežele.

Predsednik graškega nadsodišča, pl. Waser, rekel je povodom petindvajsetletnice graškega pravniskega društva, da se najnovejša jezikovna naredba pri najvišjem sodnem dvoru ne vjema z državno idejo. „Linzer Volksblatt“ na to odgovarja: „Kakor je resnična trditev, da bistro, moč in sila sodnijskih razsodb niso v jeziku, marveč v duhu, to je: v pravem spoznavanju dejanskih okoliščin in pravem uporabljanju na-nje primernih postav, isto tako se ne more oprostiti Waser očitanja, da je svojo sodnijsko veljavo pri tem povodu zlorabil v politiško-narodne namene. Ako so sploh sodišča za ljudstvo in ne narobe ljudstvo za sodišča, potem je pač jasno ko beli dan, da se morajo sodišča ozirati na potrebe naroda, posebno da se mora govoriti pri sodnijskih obravnava h jezik, koji razume ljudstvo. To je takó priprosta resnica, da je nikdo na celem svetu ne pobija, kakor edino le nemško-liberalno časopisje v Avstriji. Waser se je izjavil, da v deželi navadni jezik ni sposoben za sodnijo. Liberalno časopisje je tudi v veseljem uporabilo ta njegov izrek zoper pravosodnega ministra.“

Boj ogerskih vladnih listov zoper *Taafejevo* ministerstvo je vzbudil nevoljo na višjem mestu. Pripoveduje se, da se je zaradi tega pozval Tisza, ki je obljubil, da bo storil vso, kar je v njegovi moči.

Ogerski državni zbor obravnaval bo jutri novelo k orožni postavi.

za zakonodajsko razpravo. Od deželnih zborov so došla razna, nasprotujoča si mnenja. Vlada pričakuje, da bo postava o zavarovanju ponesrečenih in bolnih delavcev ugodno vplivala na občinsko dolžnost glede preskrbovanja revežev. Vlada bo že v pravem časi predložila načrte o reviziji zakonodajstva glede domovinske pravice. — Nadaljuje se specialna debata proračunska.

Budimpešta, 24. aprila. Današnji „Srpski Dnevnik“ poroča, da je imenovan mostarskim metropolitom arhimandrit Leontije Radulović.

Berolin, 25. aprila. Cesar Viljem je zapustil 24 milijonov. Od teh dobé: cesarica Avgusta tri, velika vojvodinja badenska, prestolonaslednik, prestolonaslednica in princ Henrik po eden milijon, slednji poleg tega tudi neko graščino. Kronin zaklad dobi dvanajst milijonov. Ostanek je določen volilom.

Bukarešt, 24. aprila. Vstaja zopet vzemirajoče napreduje. Odposlali so zopet vojne v dotične kraje.

Berolin, 25. aprila. Cesar se počuti po dobri noči povoljno. Odslej bo izhajalo vsak dan le po eno izvestje.

Umrlí so:

19. aprila. Viktor pl. Kastelletzky, pisatelj, 48 let, Kravja dolina št. 11, jetika. — Marija Wolta, uradnikova udova, 78 let, Kolodvorske ulice št. 6, Marasmus.

20. aprila. Alojzija Drobinec, hišnega oskrbnika hči, 7 let, Dunajska cesta št. 23, Meningitis.

23. aprila. Ana Kovačič, pomožnega uradnika hči, 4½ let, Dunajska cesta št. 7, Variola.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
24.	7. u. jut.	734.2	11.8	sl. jzap.	oblačno	2.70
	2. u. pop.	733.0	16.0	"	oblačno	dež
	9. u. zveč.	732.2	12.0	"	"	"

Oblačno, dopoldne nekoliko solnca, popoldne dež. Srednja temperatura 12.3°C., za 2.4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	78 gl. 95 kr.
Sreberna " 5% " 100 " " 16%	80 " 40 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 25 "
Papirna renta, davka prosta	93 " 65 "
Akcije avstr.-ogorske banke	809 " — "
Kreditne akcije	273 " 60 "
London	126 " 85 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	10 " 03½ "
Cesarski cekini	5 " 96 "
Nemške marke	62 " 22 "

Z dnem 1. maja otvorila se bo

mineralna kopelj

v Toplicah pri Novem Mestu.

Poštna in brzojavna postaja: vožna daljava od Ljubljane 6 ur, od Litiče ali Vidma 5 ur. Studenec ima 30° R. toplote ter se izteka v 24 urah 14.400 vedrov vode.

Za dobro kuhinjo, izvrstna stara vina itd. je najbolje preskrbljeno.

Kulawiz,

(1) najemnik in zdravnik toplic.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS - A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah. (34)

Cenilniki gratis in franko.

Za Ljubljano in okolico

prodaja

raznesila,

kakor: **dinamit**, najboljše angleške **užigalne vrvice** in **raznesilne kapice** edini

Albin C. Achtschin
v Ljubljani.

Trgovec z železnino v gledaliških ulicah št. 8. (1)

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer

za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobani zastonj in franko.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih bary, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

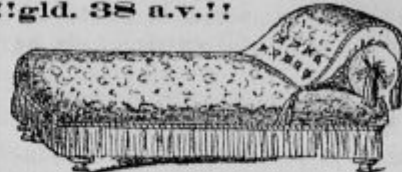
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so **oljnate barve** v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,
tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3,

(pod mestnim trgom).

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — **Modroce na peresih (Federmdratzen) 10 gl.** in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Radgonska kislá voda

(Radkersburger Sauerbrunn)

Štefanije studenec.

Najčistejši alkalični kislec.

Lastnina J. DELLER-JA v Radgoni.

Glavna zaloga in prodajalnica za Kranjsko izročena je edino le agenturni in komisijski trgovini

J. Liningerja

Rimska cesta št. 9 v Ljubljani

kjer se sprejemajo vsa naročila.

Enotna cena je ako se kupi 100 bokalskih steklenic v zabojih po 25 steklenic 16 gl. in 100 steklenic po pol bokala v zabojih po 50 steklenic 11 gl. franko zaboj v Ljubljani. Manjše število steklenic se ne more naročiti, pač pa se dopošlje, ako kdo želi, kislec za poskušnjo.

Štefanije studenec

je oglene kisline in ogleno-kislega natrona najbolj bogata mineralna voda, je čisto alkaličen studenec in je vsled svojih izvanredno dijetelnih in zdravilskih lastnosti najizvrstnejši kislec. Z vinom pomešan je Štefanije studenec jako prijetna, hladilna in po-

življavača pijača in se posebno zaradi tega priporoča, ker tudi najkislejše vino spremeni v prijetno, ljubko in sladko-okusno pijačo. To se izvrši po posebni ugodni sestavi vode Štefanije studenca, po kateri se vinska kislina nevtralizira, to je uniči. S sladkorjem, limonami (citronami) ali raznim sadnim sokom zmešana je voda Štefanije studenca prav šampanjeu podobna. Vsled velike množine proste oglene kisline in dvojno oglenih kisljih soli, posebno pa dvojno ogleno-kislega natrona je Štefanije studenec najboljša namizna pijača, katera se z vso pravico uvrščuje mej najboljše kislece cele Evrope.

Štefanijski studenec

ima kot zdravilo najboljši vseh pri katarjih želodca in črev, pri pomanjkanji teka, pri težkočah prebavljanja, pri zaprtji vode vsled prehlajenja, pri zlati žili, pri jetrnih, vrančnih in žolčnih boleznih, pri bledeli, popustni mrzlici in pri družih živčnih afekcijah.

Dobi se ŠTEFANIJSKI STUDENEC v znanih specerijskih prodajalnicah v Ljubljani in na deželi. (4)